

Checklista - Undersökning

Upphävande av del av detaljplan för fastigheten

Films-Österby 3:39

Östhammars kommun, Uppsala län

Upprättad 2024-09-05

Figur 1: Aktuellt område inom röd markering.

Inledning

Vid upprättande av plan eller program ska kommunen undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Undersökningen är den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en strategisk miljöbedömning (miljökonsekvensbeskrivning) ska göras eller inte. Undersökningen innebär att kommunen identifierar de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och samråder frågan med Länsstyrelsen.

Syftet med en miljöbedömning är att integrera miljöaspekter i planering och beslutsfattande så att en hållbar utveckling främjas.

Reglerna om miljöbedömning finns i 6 kap. Miljöbalken. Sedan 1 januari 2018 är ett nytt sjätte kapitel gällande. Det nya kapitlet ska tillämpas för planärenden som beslutats efter 1 januari 2018.

Planområdet

Planområdet gäller fastigheten Films-Österby 3:39, se figur 1, är ca 27 hektar stort och i dagsläget obebyggt. Det finns grus/massor upplagda i området som härstammar från gruvdriften. Vid platsbesök konstateras att många små träd, framförallt björkar, har börjat tränga sig upp och växa bland gruset. Sedan en tid tillbaka används området olovligt för motorcrossverksamhet. Enligt översiktsplanen ser kommunen positivt på etablering av solceller och ska verka för att skapa förutsättningar för en ökad produktion av el från solenergi.

Detaljplanens syfte

Upphävandet syftar till att möjliggöra för en storskalig solcellsanläggning på planområdet. På så sätt kan det förorenade området användas för produktion av förnybar energi över en längre tid.

Bedömningsunderlag

Undersökningen genomförs genom en checklista. Checklistan ska ge en helhetsbild av effekterna av en detaljplan. Checklistan ger kunskap om vilka frågor som berörs, samt vilka frågor som innebär risk för betydande miljöpåverkan för aktuell detaljplan. Avslutningsvis sker en sammanvägd bedömning av de frågeställningar som bedömts medföra risk för betydande miljöpåverkan. Checklistan inkluderar skyddsvärden, effekter på miljön, samt effekter på hälsa och säkerhet.

		Berörs?	
		Ja	Nej
Alltid betydande miljöpåverkan			
Det ska alltid antas vara betydande miljöpåverkan om genomförandet kan antas innefatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Dessa är de verksamheter eller åtgärder som kan påverka miljön i ett naturområde som har förtecknats enligt 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken (7 kap. 28 a § MB).			
1. Särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (Fågeldirektivet, Natura 2000)			X
2. Särskilda bevarandeområden enligt rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (Art- och habitatdirektivet, Natura 2000)			X
Kommentar			
Om planen anger förutsättningarna för kommande tillstånd för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § miljöbedömningsförordningen (eller bilagan till förordningen) kan betydande miljöpåverkan antas. Trots 2 § ska en undersökning alltid genomföras för detaljplaner enligt PBL.			
Anger planen förutsättningar för sådana verksamheter eller åtgärder som anges i 2 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?			X
Kommentar			

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP (betydande miljöpåverkan)?	Nej
1. Förordnanden och skyddsvärden				
1.1	Berörs riksintressen?	X		
1.2	Berörs naturreservat?			X
1.3	Berörs biotopskydd?			X
1.4	Berörs djur- och växtskyddsområden?			X
1.5	Berörs strandskyddsområden?			X
1.6	Berörs miljöskyddsområden?			X
1.7	Berörs vattenskyddsområden?			X
Kommentar	Området berörs av riksintresse för: <ul style="list-style-type: none"> - Kulturmiljövård Dannemora-Österbybruk. - Järnmalmsfyndigheten Dannemora. - Minimum Sector Altitudde-yta (MSA) för Uppsala flygplats. - Stoppområde för höga objekt (Uppsala flygplats). 			

Effekter på miljön		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
2.	Högt naturvärde, nyckelbiotoper, ekologiskt känsliga områden, naturresurser			
2.1	Berörs område som utpekats i Länsstyrelsens eller kommunens naturvårdsplan som högt naturvärde?			X
2.2	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering?			X
2.3	Berörs område som utpekats i Skogsvårdsstyrelsens sumpskogsinventering?			X
Kommentar				
3.	Kulturmiljö			
3.1	Berörs fornlämning?	X		
3.2	Berörs kulturhistoriskt värdefull miljö?	X		
Kommentar	Inom planområdet finns det en fornlämning i form av fångstgrop och två möjliga fornlämningar markerade som lägenhetsbebyggelse. Planområdet ingår i område för riksintresse kulturmiljövård men just inom planområdet finns det inga äldre byggnader kvar.			
4.	Landskaps- och stadsbild & sociala värden			
4.1	Finns risk att planen medför påverkan på landskapsbilden?	X		
4.2	Finns risk att planen medför påverkan på stadsbilden?			X
4.3	Finns risk att planen medför påverkan på sociala värden?			X
Kommentar	Eftersom platsen till viss del ligger på en höjd kan en solcellspark skapa en viss förändring på landskapsbilden.			
5.	Transport och kommunikation			
5.1	Berörs viktiga transport- eller kommunikationsleder?			X
Kommentar				
6.	Rekreation och rörligt friluftsliv			
6.1	Finns risk att planen påverkar kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc.)?			X
Kommentar	Troligtvis vid exploatering inhägnas fastigheten, vilket påverkar tillgängligheten. Även om platsen idag används för motorcrossverksamhet är det en direkt olämplig verksamhet på grund av föroreningarna på platsen.			

7.	Mark			
7.1	Finns risk att genomförandet av planen medför instabilitet i mark eller geologiska grundförhållanden - risk för skred, ras etc.?	X		
7.2	Finns risk för skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation?			X
7.3	Finns risk att planen medför förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag eller sjö?			X
Kommentar	Vissa delar av planområdet omfattar områden med förutsättningar för skred.			

8.	Luft och klimat			
8.1	Finns risk för väsentliga luftutsläpp?	X		
8.2	Finns risk för obehaglig lukt?			X
8.3	Finns risk för förändringar i lufrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)?			X
8.4	Finns risk för skador på byggnader?			X
Kommentar	I samband med anläggandet av solcellspark finns risk för spridning av föroreningar via luften, framförallt genom damning.			
9.	Vatten			
9.1	Finns risk för förändringar av grundvatten- eller ytvattenkvaliteten?	X		
9.2	Finns risk för förändringar av flödesriktningen för grundvattnet?			X
9.3	Finns risk för minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt?			X
9.4	Finns risk för förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?			X
9.5	Finns risk för förändrat flöde, riktning eller strömförhållande i något vattendrag eller någon sjö?			X
Kommentar	Provtagning som utförts på grundvatten i planområdet tyder på en hög föroreningsnivå för arsenik och koppar. Exploatering kan innebära att föroreningar sprids till yt- och grundvatten. Området ingår i båtnadsområdet för Fyrisåns regleringsföretag. Hur anläggandet sker tekniskt med grundläggning och byggnation har stor betydelse för eventuell påverkan på grund- och ytvatten.			

10.	Växter och svampar			
10.1	Finns risk för förändringar i antal eller sammansättning av växtarter eller växtsamhällen?	X		
10.2	Finns risk för påverkan av någon hotad växtart eller växtsamhälle (enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv, fridlysta)?			X
10.3	Finns risk för införande av någon ny växtart?			X
Kommentar	I nuläget växer det flertalet små björkar inom planområdet som sannolikt skulle försvinna i samband med exploatering av en solcellsanläggning. Detta bedöms dock inte ha någon betydande påverkan på viktiga naturvärden eller biotoper.			
11.	Areella näringar			
11.1	Påverkas jordbruk, skogsbruk, djurhållning eller fiske?			X
Kommentar				
12.	Djurliv			
12.1	Finns risk för förändringar av antalet eller sammansättningen av djurarter?			X
12.2	Finns risk för påverkan på någon hotad djurart enligt Artdatabankens rödlista eller EU:s art- och habitatdirektiv?			X
12.3	Finns risk för försämring av fiskevatten eller jaktmarker?			X
Kommentar				

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Effekter på hälsa och säkerhet				
13.	Störningar, buller, utsläpp, vibrationer, radon, ljus och skarpt sken, lukt			
13.1	Finns risk för ökad ljudnivå som kan medföra att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden?			X
13.2	Finns risk för nya ljussken som kan vara bländande?			X
13.3	Finns risk för vibrationer?			X
13.4	Finns risk för explosion?			X
13.5	Finns risk för utsläpp?	X		
13.6	Finns risk för lukt?			X
13.7	Finns risk att människor utsätts för joniserande strålning (radon)?			X
13.8	Finns risk för påverkan från magnetfält från kraftledningar?			X
13.9	Finns risk för översvämningssproblematik?			X
Kommentar	Solceller kan blända men det är enkelt åtgärdat om de placeras på rätt sätt.			
14.	Miljöpåverkan från omgivningen			
14.1	Har området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?	X		
14.2	Finns målpunkt eller transportled för farligt gods inom 150 meter?			X
Kommentar	Planområdet har tidigare använts som upplagsplats för grus och massor från gruvdriften i Dannemora gruva. Volymen förorenade massor med hög eller mycket hög farlighet bedöms som mycket stor. Provtagning som utförts på grundvatten i planområdet tyder på en hög föroreningsnivå för arsenik och koppar.			
15.	Trafiksäkerhet			
15.1	Finns risk att trafikproblem skapas eller att trafiksäkerheten äventyras?			X
15.2	Finns risk för ökning av fordonstrafik?	X		
Kommentar	Tillfällig ökning av fordonstrafik vid exploatering.			
16.	Omkringliggande projekt			
16.1	Finns andra projekt som innebär miljöpåverkan inom planområdet?			X
16.2	Har denna plan betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan?			X
Kommentar				

		Berörs?		
		Ja	Risk för BMP?	Nej
Miljö kvalitetsnormer & miljömål				
Miljö kvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. miljöbalken. Normer kan meddelas av regeringen i förebyggande syfte eller för att åtgärda befintliga miljöproblem, för att de svenska miljömålen ska uppnås eller för att kunna genomföra EG-direktiv. I fråga om detaljplaner gäller att detaljplan inte får antas om dess genomförande skulle medverka till att MKN överträds, enligt 5 kap. 3 § MB.				
Luft				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för föroreningar i utomhusluft? Se SFS 2010:477				X
Kommentar				
Fisk- och musselvatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för fisk- och musselvatten? Se SFS 2001:554				X
Kommentar				
Vatten				
Innebär planförslaget att miljö kvalitetsnormer riskerar att överskridas för vattenförekomster? Se SFS 2004:660		X		
Kommentar	Hur anläggandet sker tekniskt med grundläggning och byggnation har stor betydelse för eventuell påverkan på grund- och ytvatten. Det är avgörande för påverkan på miljö kvalitetsnormerna, att rätt underlag finns för bedömning av detta.			
Miljömål				
Har relevanta miljömål beaktats vid framtagandet av planförslaget?		X		
Kommentar	Det miljö kvalitetsmål som främst beaktas vid framtagandet är Giftfri miljö, men även God bebyggd miljö, Levande sjöar och vattendrag och Minskad klimatpåverkan finns med i bedömningen.			

Sammanvägd bedömning

Med utgångspunkt i ovanstående frågeställningar görs en sammanvägd bedömning och ett motiverat ställningstagande till om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Då upphävandet möjliggör för en längre etablering av solcellspark på området innebär det risker för påverkan på området. Idag har platsen låga värden eftersom det är förorenat varför det kan vara gynnsamt att använda marken för en solcellspark. Däremot innebär framförallt anläggandet att det finns risker för att föroreningar sprids vilket behöver beaktas. Därför är det viktigt eventuella skyddsåtgärder och efterbehandling ses över för att värna människors hälsa och säkerhet.

Det berörda planområdet bedöms inte medföra en betydande miljöpåverkan och därmed bedöms det att strategisk miljöbedömning inte behöver göras.

Medverkande

Undersökningen om betydande miljöpåverkan har handlagts av följande tjänstemän på förvaltningen:

- Adam Åhlin, Planarkitekt
- Camilla Andersson, Miljösekreterare och kommunekolog
- Anna Bergsten, VA-utredare